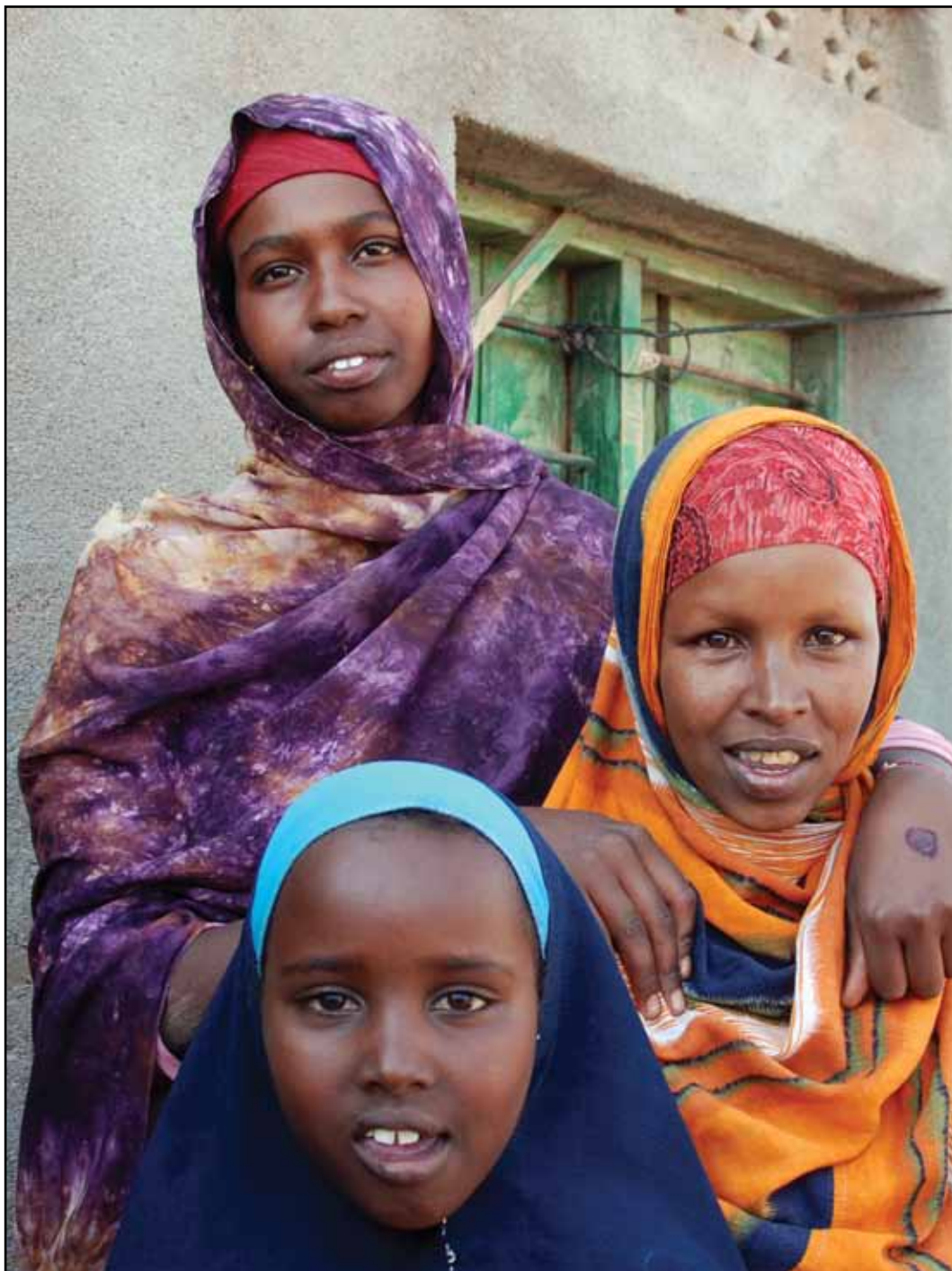

KOOR

Kehitysyhteistyötä, kulttuuria ja tiedotusta 1/2011 (18.vk no 1)

Naiset ja kehitys -teemanumero

E dellisen Koorin ilmestymisen jälkeen olemme kuulleet ikäviä uutisia Somaliasta. Joulukuun 2010 jälkeen noin 52 000 somalialaisen on ollut pakko jättää kuivuuden takia kotinsa ja yhä useammat ovat riippuvaisia humanitaarisesta avusta. Kuivuus on aiheuttanut ruokapulaa, puhtaan veden puutetta, epidemioita ja epäinhimillisen määrän kuolemia. Paimentolaisten osa on kova: karjaa, josta heidän elantonsa on riippuvainen, kuolee jatkuvasti. Ruoka ja polttoaineet ovat kalliimpia kuin koskaan aikaisemmin. Miinalaiva Pohjanmaa tuli ja meni, mutta ei vienyt merirosvoutta mennessään – eikä etenkään meren saastuttamista, ryöstökälistä tai köyhyyttä, jotka ovat ilmiön taustalla.

Onneksi Somaliassa tapahtuu myös kehitystä ja positiivisia asioita. Useissa tämän Koorin artikkeleissa käsitellään Somalian naisia, heidän voimaantumistaan ja haasteitaan. Naisten rooli rauhan ja demokratian rakentajina niin Etelä-Somalian sodan ja anarkian keskellä kuin Puntinmaassa ja Somalimaassakin kasvaa hitaasti, mutta varmasti. Naisten yhteiskunnallinen ja poliittinen osallistuminen on vielä vähäistä, mutta yhä useampi somalinainen on alkanut toimia aktiivisesti joko rauhan säilyttämisen tai sen saavuttamisen eteen.

Hanad Abdullahi kirjoittaa artikkelissaan, että nyt on naisten vuoro osallistua päätöksentekoon ja muuttaa Somalian politiikan suuntaa – koska miehet ovat siinä epäonnistuneet. Hänen mielestään naiset ovat toimineet yhteiskunnan selkärangana kasvattaessaan lapsiaan ja huolehtiessaan perheistään ja sukulaisistaan. Naisista on tullut Somalian rauhan symboli, Hanad sanoo.

Milla Mäkinen-Pottiher kertoo naisten luku-, kirjoitus- ja laskutaidon suuresta merkityksestä yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Moni asia tulee mahdolliseksi, kun nämä perustaidot ovat hallinnassa, ja lukupiireissä käydään ahkerasti. Joulukuussa 2010 Buraon yliopistosta valmistui 41 naista liiketalouden ja yhteisökehityksen kurssilta. Buraon yliopiston rehtori sanoo, että naiset ovat yhteiskunnan perusta ja maan tulevaisuus makaa nuorten naisten käsissä. Se on paljon sanottu. Onneksi Somaliassa on naisensa.

Eeva-Liisa Bahnaan

2. Pääkirjoitus, *Eeva-Liisa Bahnaan*
3. Somalinaiset ottavat rauhan puolesta ohjat käsiinsä, *Hanad Abdullahi*
5. Naisten poliittisen osallistumisen edistäminen alkaa pienillä askelilla, *Milla Mäkinen-Pottiher*
7. Vuoden pakolaisnainen Saido Mohamed: "Naiset, lähtekää liikkeelle!", *Eeva-Liisa Bahnaan*
9. Naiset rauhan ja demokratian rakentamisessa -seminaari, *Yusuf M. Mubarak*
12. Vuosi vaaleista – missä mennään? *Airi Kähärä*
14. The 10th Annual International Horn of Africa Conference, <http://www.sirclund.se>
15. Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimukseen on tärkeää osallistua, *Fardowsa Barale*
16. Somalimaalle annettu tuki edistää koko Afrikan sarven vakautta, *Suomen suurlähetystö, Addis Abeba, raportti*
17. Ne vaalit! *Najma Yusuf Mohamed*
18. Naisten Pankki, menestystarina, *Anja Snellman*
19. Maahanmuuttajanaishille mentoritoimintaa myös Suomessa, *Anja Snellman*
20. Naisten Kulttuurikylpylä Hammam, *Anja Snellman*
21. Golisin koulu on sydämen asia, *Eeva-Liisa Bahnaan*
24. Työllisyys, turvallisuus ja oikeus auttavat ulos konfliktista, <http://formin.finland.fi>
25. UNHCR Chief joins visit to Dadaab, www.unhcr.org
26. Rapid drought assesment at Bandar Beyla District Puntland, www.hoorseedmedia.net

KOOR (Kamelinkello)
Suomalainen somalilehti
www.koor.fi
Julkaisija Suomi-Somalia seura ry
PL 242, 00121 Helsinki
suomi-somalia.seurapp.inet.fi
ISSN 1239-3169
Cosmoprint, Helsinki 2011
© Kirjoittajat ja kuvaajat
Vastaava päätoimittaja: Eeva-Liisa Bahnaan
Taitto, etu- ja takakannen kuvat:
Eeva-Liisa Bahnaan

Julkaisun tuottamiseen on saatu ulkoasiainministeriön kansalaisjärjestöille suunnattua viestintätukea. Julkaisussa esitetyt näkemykset ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta ulkoasiainministeriön tai Suomi-Somalia seuran virallista kantaa.

Somalinaiset ottavat rauhan puolesta ohjat käsiinsä

Hanad Abdullahi

S omalian sisällissota on jatkunut jo pari vuosikymmentä. Sodan runtelema maa ei ole onnistunut toipumaan anarkiasta. Kansainvälinen yhteisö on järjestänyt taistelevien osapuolten kesken maan ulkopuolella jo yli 15 rauhankonferenssia, mutta ne kaikki ovat päättyneet ilman toivottuja ratkaisuja. Somaliaan ei ole syntynyt toimivaa hallitusta sen jälkeen, kun diktataattori Siad Barren hallitus vuonna 1991 syöstiin vallasta.

Tämän hetkinen tilanne Somaliassa voidaan jakaa kolmeen osaan: Etelä-Somalia, väliaikaishallitus sekä Al-Shabab. Etelä-Somaliassa käydään taisteluita väliaikaishallituksen ja ääri-islamistien kesken. YK ja kansainvälinen yhteisö puolestaan tukevat Somalian väliaikaishallitusta. Tästä huolimatta suurin osa Etelä-Somaliaa on ääri-islamilaisten Al shabab -ryhmän käsissä.

Pohjois-Somaliassa tilanne on rauhallisempi. Alue jakaantuu kahteen osaan: Somalimaahan ja Puntinmaahan. Puntinmaa on autonominen osavaltio Somalian keskushallinnon alaisuudessa. Somalimaa on puolestaan irtautunut muusta Somaliasta vuonna 1991 ja hakee tunnustusta itsenäisenä valtiona. Toistaiseksi sitä ei ole yksikään valtio tunnustanut.

Maaliskuun lopussa järjestettiin jo kolmatta kertaa Somalian Puntinmaassa Somalinaisten vuosikokous. Kokous pidettiin Puntinmaan pääkaupungissa Garowessa ja sen järjestäjänä toimi Puntinmaan naisten ja perheasioiden ministeriö. Kokouksen puheenjohtajana toimi Puntinmaan naisten ja perheasioiden ministeri **Asha Geelle**. Hän on toiminut samassa ministeriössä jo yli viisi vuotta. Tämänvuotisen kokouksen teemana oli "Somalinaiset rauhan ja dialogin asiassa/edistäjinä". Kokoukseen osallistui somalinaisten edustajia ja eri järjestöjä eri puolilta Somaliaa sekä myös diasporassa eläviä somalialaisia muista Afrikan maista,

Euroopasta ja Yhdysvalloista.

Somaliassa politiikka ja yhteiskunnalliset asiat ovat perinteisesti miesten vastuulla. Somalialaisessa kulttuurissa miesten ja naisten roolit ovat selkeät: miehet hoitavat kodin ulkopuoliset asiat ja naiset hoitavat kodin ja perheen sisäiset asiat.

"Sodan ja anarkian keskellä somalinaisten rooli on vain vahvistunut. Heistä on tullut Somalian rauhan symboli."

Kuitenkin tämä vanha ajatusmalli murenee sitä myöden, kun yhteiskunta kehittyy ja vaikutteet muualta maailmasta lisääntyvät. Somalinaisten roolin merkitys somalialaisessa yhteiskunnassa kasvaa.

Koska miehet ovat epäonnistuneet maan jälleenrakentamisessa ja pysyvän sovinnon aikaansaamisessa, on kenties nyt naisten vuoro osallistua päätöksentekoon ja muuttaa Somalian politiikan suuntaa.

Klaanijärjestelmä suosii miehiä

Somalialainen yhteiskunta nojaa perinteiseen klaanijärjestelmään. Kukin klaani jakaantuu alaklaaneihin. Ihmisten solidaarisuus ja yhteenkuuluvuus klaanin sisällä on vahvempi kuin yhteiskunnassa laajemmin ja voittaa jopa isänmaalliset arvot.

Oma klaani antaa turvaa esimerkiksi perheongelmissa ja onnettomuuksissa. Klaanin perinteiset johtajat, "Kaabo qabiil", antavat tukea ja neuvoja monenlaisiin ongelmiin. Klaanipäämiehet ratkaisevat sekä sosiaaliset että poliittiset kysymykset. Somalian sisällissodan ja anarkian vuoksi heidän roolinsa on vahvistunut. Naisilla ei varsinaisesti ole mitään valtaa klaanijärjestelmään, vaikka se yhtäläillä koskee monissa asioissa heitäkin, kuten esimerkiksi avioliiton solmimisessa.

Naiset eivät ole osallistuneet sisällissotaan tai valtaisteluihin, vaan he ovat toimineet yhteiskunnan selkärangana kasvattaessaan lapsiaan ja huolehtiessaan perheistään ja sukulaisistaan. Naiset

ovatkin hoitaneet yhteiskunnalliset velvoitteensa vastuullisemmin kuin miehet. Sodan ja anarkian keskellä somalinaisten rooli on vain vahvistunut. Heistä on tullut Somalian rauhan symboli.

Vaikka perinteisesti miehet ovat hoitaneet suurimman osan maan johtotehtävistä, ovat naiset alkaneet vaatia omia oikeuksiaan. Monet heistä ovat päässeet johtotehtäviin esimerkiksi paikallishallinnossa, eduskunnassa, ministeriöissä sekä väliainkaishallituksessa. Naiset vaativat oikeuksiaan ja todistavat argumenttinsa kahdella seikalla: ensiksi he ovat vastuullisempia ja myötätuntoisempia kuin miehet ja toiseksi he ovat lapsien jälkeen kärsineet eniten Somalian sisällissodasta.

”Naiset vaativat oikeuksiaan ja todistavat argumenttinsa kahdella seikalla: ensiksi he ovat vastuullisempia ja myötätuntoisempia kuin miehet ja toiseksi he ovat lapsien jälkeen kärsineet eniten.”

Puntinmaan presidentti **Abdirahman Faroole** osallistui naisten konferenssin päättäjäksi. Presidentti Faroole kertoi puheessaan, että klaanijärjestelmä on loukannut naisten oikeuksia osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja hän ehdotti somalinaisille, että nämä muodostaisivat ”naisten klaanin”. Hän sanoi, että naisten klaanista tulisi Somalian vaikutusvaltaisin klaani. Naiset antoivat puheen jälkeen presidentille raikuvat aplodit.

Kokouksen tulokset

Kokous kesti kolme päivää (28.–30.3.2011). Ko-

Puntinmaan naisten ja perheasioiden ministeri Asha Geelle toimi puheenjohtajana Somalinaisten vuosikokouksessa maaliskuussa 2011.

kouksen tuloksena syntyi somalinaisten kattojärjestö nimeltä Somali Women Without Borders. Nimensä mukaisesti järjestö tekee yhteistyötä ja palvelee somalinaisia ilman rajoja kaikkialla maailmassa.

Kokouksen tavoitteena oli lisätä somalinaisten järjestöjen yhteistyötä ja kehittää somalinaisten verkostoa, sellaista, joka puolustaisi naisten oikeuksia ja edistäisi rauhan työtä Somaliassa.

Konferenssissa päätettiin, että seuraavat kokoukset pidettäisiin muissa kaupungeissa kuten Hargeisassa ja Mogadishussa. Seuraavan kokouksen ajankohdaksi sovittiin lokakuu 2012. Somalinaisten kattojärjestön tehtävänä on rauhan ja demokratian edistäminen. Järjestön hankkeet tähtäävät naisten ja lasten aseman parantamiseen erityisesti koulutuksen ja terveyspalvelujen avulla.

Tämä oli tärkeä kokous. Osanottajina olivat monenlaiset naisjärjestöt eri puolilta Somaliaa. Mukana oli myös somalialaisia naisjärjestöjä naapurimaista, Euroopasta ja Yhdysvalloista. Kaikki osallistujat olivat samaa mieltä siitä, että naisten pitäisi puhua yhdellä suulla ja että heidän roolinsa rauhanrakentamisessa pitäisi olla merkittävämpi. Vain siten Somaliaan saadaan todellista muutosta.

*Kirjoittaja on opiskelija, joka toimittaa ajankoh-
taisaiheita käsittelevää verkkosivustoa www.suomensomali.com.*

Naisten poliittisen osallistumisen edistäminen alkaa pienillä askelilla

Milla Mäkinen-Pottiher

Somalimaassa miehet hallitsevat vahvasti päätöksentekoa pienistä päivittäisen elämän valinnoista aina poliittiseen päättämiseen asti. Vaikka maan perustuslain mukaan kaikilla somalimaalaisilla on tasapuolinen oikeus osallistua maan poliittiseen elämään, naisten osallistuminen erityisesti paikallistasolla on vielä vähäistä. Muutos on kuitenkin käynnissä, ja se alkaa luku- ja kirjoitustaito-opetuksesta – kuten Suomessakin aikoinaan.

Somalimaan poliittinen järjestelmä on moniulotteinen ja perustuu pitkälti klaaneihin. Paikallistason päätöksenteosta vastaavat kyläkomiteat, joita johtavat kylien päämiehet. Somalimaassa klaanijärjestelmä on erittäin vahva, ja kylätason päättäjät valitaan arvovaltaisimmasta klaanista. Verisukulaisuuteen perustuva klaanin jäsenyys periytyy isältä lapselle, mutta naiset vaihtavat avioitumisen myötä miehensä klaaniin.

Nainen ei nykyisessä järjestelmässä voi päästä kylän johtajaksi, sillä päämiesasema periytyy mieheltä toiselle. Sen sijaan kyläkomiteoissa on toisinaan varakkuutensa takia yhteisöissään arvostettuja naisjäseniä. Valtaosa somalimaalaisista naisista on kuitenkin luku- ja kirjoitustaidottomia, eikä heillä ole kyläkomiteoihin asiaa.

Lukutaito avaa ovia päätöksentekoon

”Naisten mahdollisuus ansaita ja omistaa on erittäin rajattu, sillä heidän velvollisuuksiinsa kuuluu pitää huolta taloudellisesti sekä omasta että miehensä perheestä. Naiset ovat siis kahden klaanin välissä, ja vaurastuminen on hyvin vaikeaa”, kertoo somalimaalaisten naisjärjestöjen kattojärjestön ja Solidaarisuuden kumppanijärjestö Nagadin Buraon toimiston ohjelmapäällikkö **Ahmed Ali**. ”Näin ollen naiset eivät pääse paikallistason poliittisen vaikuttamisen piireihin eivätkä voi kustantaa omia vaalikampanjoitaan.”

Luku-, lasku- ja kirjoitustaidoton on helppo hil-

jentää sekä kotona että sen ulkopuolella. Somalimaassa varsinkin syrjäkylissä lukutaidottomien naisten ja tyttöjen määrä on hälyttävä. Nagaad lähtee siitä, että naisten poliittisen osallistumisen vahvistamiseksi tehtävän työn on lähdeävä ongelman juuresta – luku- ja laskutaito-opetuksesta.

”Luku- ja laskutaidon kehittyttyä naiset pystyvät laskemaan tulonsa ja menonsa, ja perustamaan esimerkiksi oman pienyrityksen miehistään riippumattomina. Tätä kautta naisille avautuu myös polku kohti poliittista päätöksentekoa”, Ahmed Ali toteaa.

Lukutaidon valtavaan voimaan uskotaan laajalti. ”Saavuttamalla lukutaidon naisista tulee taloudellisesti itsenäisempiä ja he osallistuvat aktiivisemmin maansa sosiaaliseen, poliittiseen ja kulttuuriseen elämään. Lukutaito on kriittinen edellytys kehitykselle ja vauraudelle”, toteaa YK:n pääsihteeri **Ban Ki-moon**. Lukutaitoiset äidit vievät kehitystä eteenpäin kouluttamalla lapsensakin.

Tytön koulutus vie koko yhteisöä eteenpäin

”Naiset ovat Somalimaan yhteiskunnan perusta ja maan tulevaisuus makaa nuorten naisten käsissä”, toteaa Buraon yliopiston rehtori **Ismael Aralle**. ”Kouluttamalla yhden tytön koulutat kokonaisen yhteisön. Kouluttamalla yhden pojan koulutat vain ja ainoastaan yhden pojan”, tiivistää puolestaan Solidaarisuuden kumppanijärjestön Candlelight for Health and Educationin (CLHE) edustaja **Mohammed Roble**.

Vaikka askeleet kohti naisten poliittista osallistumista ovat pieniä ja tie välillä mutkainen, jokainen askel on merkittävä. Vaikutukset näkyivät niin Somalimaassa kesäkuussa 2010 pidetyissä presidentinvaaleissa kuin sen jälkeen pystytetyssä uudessa hallituksessakin.

Somalimaan kahden kamarin parlamenttijärjestelmään pohjautuvaa keskushallintoa johtaa viideksi

Kuva: Suhur Abdi

Nagaadin hankkeen lukupiiriläiset.

vuodeksi valittava presidentti. Vuonna 1991 itsenäiseksi julistautuneeseen Somalimaahan valittiin uusi presidentti kesäkuussa 2010. Nagaad koulutti vaaleja edeltävänä aikana 1400 naista vaalivyöntekijöiksi. Vaalipäivänä naisia näkyi monessa äänestyspaikassa puolueiden edustajina sekä vaalikomissiota edustavina virkailijoina, myös äänestyspisteen vastuutehtävissä.

Naisia nähtiin joukoittain myös vaaliurnilla. Lukutaidottomat naiset rekisteröityivät äänestäjiksi käyttäen sormenjälkeään puumerkinään. Valtion vaalikampanjassa korostettiin sitä, että myös luku- ja kirjoitustaidottomat pääsevät äänestämään. Äänestäminen onnistuu piirtämällä rasti valitun ehdokkaan puolueen tunnusmerkin kohdalle. Näin myös lukutaidottomia ihmisiä kannustettiin osallistumaan yhteiskuntansa rakentamiseen.

Somalimaan presidentinvaalien ehdokkaat olivat kaikki miehiä, mutta uuden hallituksen astuttua valtaan valittiin ministereiden joukkoon myös kolme naista. Tämä oli historiallinen teko, jolla osoitettiin naisten poliittisen osallistumisen vahvistamista korkean tason politiikassa.

Naiset rakentavat Somalimaan tulevaisuuden

Vaikka Somalimaan naiset kohtaavat vielä paljon haasteita poliittisen osallistumisensa tiellä, merkittäviä muutoksiakin on jo näköpiirissä. Naisten

yhteiskunnallinen osallistuminen on rauhan aikana lisääntynyt, ja naiset ovat olleet aktiivisesti mukana maan jälleenrakentamisessa. Naiset alkavat myös itsenäistyä ja vaatia omia oikeuksiaan.

Joulukuussa 2010 Buraon yliopistosta valmistui 41 nuorta naista liiketalouden ja yhteisökehityksen kurssilta. ”Somalimaassa naisen asema alkaa muuttua. Perheet lähettävät yhä useammin työtökin kouluun, ja näistä tytöistä kasvaa tulevaisuuden päättäjäimme”, sanoo apulaisrehtori Ismael Aralle ylpeänä.

Kehityksen edistämiseksi naisten rooli juuri paikallistason politiikassa on ratkaisevaa. Naiset vievät viestin perheisiin ja tuovat politiikkaan heitä itseään koskevia asioita. Useilla kehitysyhteistyön asiantuntijafoorumeilla onkin todettu, että demokratiaan ja rauhaan perustuvaa, tasa-arvoista kehitystä ei voida saavuttaa ilman naisten osallistumista kaikilla poliittisilla tasoilla. Vaikka työskäkaa Somalimaassa on vielä jäljellä, maan naiset uskovat vahvasti omaan tulevaisuuteensa. Somaliassa odotetaan paraikaa paikallisvaaleja, joissa heillä on jälleen uusi näytön paikka.

Kirjoittaja on Solidaarisuuden sukupuolten välisen tasa-arvo-ohjelman koordinaattori.

Julkaistu aiemmin Solidaarisuus 1/2011 -lehdessä.

Vuoden pakolaisnainen Saido Mohamed: ”Naiset, lähtekää liikkeelle!”

Eeva-Liisa Bahnaan

Erikoissairaanhoidaja **Saido Mohamedille** kansainvälinen naistenpäivä merkitsi tänä vuonna enemmän kuin koskaan aikaisemmin, sillä hänet valittiin vuoden 2011 Suomen pakolaisnaiseksi. Suomen Pakolaisavun valinta osui jo neljännen kerran somalialaistaustaiselle naiselle. Saidon kohdalla palkinnon toi pitkään jatkunut vapaaehtoistyö eri yhdistyksissä.

Saido on monessa mukana: hän toimii aktiivisesti Suomi-Somalia seura ry:ssä, Kanava Nuorisoyhdistys ry:ssä ja Suomen Somaliliitto ry:ssä. Hän on myös Sahed ry:n puheenjohtaja ja Suomen Somalia-verkoston varapuheenjohtaja.

Osallistumisen, oppimisen ja auttamisen tärkeys

Suomessa kehitysyhteistyöhön osallistuvien somalialaisten naisten osuus on huomattavasti pienempi kuin miesten. Järjestöjen naiset ovat usein taka-alalla, kun taas miehet ovat aktiivisia.

”Tämä on naisten oma vika”, sanoo Saido. ”Eivät he voi diasporassakaan odottaa, että miehet tulevat pyytämään heitä mukaan. Heidän on oltava aktiivisia ja lähdettävä liikkeelle, silloin miehet toivottavat heidät varmasti tervetulleiksi toimintaan. Vastuu yhteiskunnallisista asioista on kaikilla.”

Saidon mielestä osallistuessaan oppii paljon, etenkin auttamisen tarpeellisuuden ja tärkeyden. Hän on työskennellyt oma-aloitteisesti ja vapaaehtoisesti miesvaltaisissa järjestöissä kymmenisen vuotta. Pieniä ristiriitoja on joskus ollut, mutta niistä on päästy yli. Miehet ovat huomanneet, että Saido on asiallinen ja ahkera työtoveri ja asiantuntija naisten ja tyttöjen asioissa.

”On todella tärkeää työskennellä myös miesten

Kuva: Eeva-Liisa Bahnaan

Vuoden 2011 Suomen pakolaisnainen Saido Mohamed.

parissa. Siten voi nähdä muutoksen. Jos naisnäkökulmasta keskustelee pelkästään naisten kesken, asenteet eivät voi muuttua”, Saido sanoo.

Demokratia on Saidolle tärkeää. Siksi hän tuntee Suomen Somalia-verkoston omimmaksi paikakseen toimia. Tällä hetkellä hän on hallituksen ainoa nainen.

”On ihanaa, kun jäsenyhdistysten edustajat tulevat eri puolilta Somaliasta. Poliittiset kannat voivat erota toisistaan hyvin paljon, mutta saamme

aina päätökset tehtyä demokraattisesti. Meillä on enemmän yhteisiä päämääriä kuin meitä erottavia asioita”, Saido iloitsee.

Vapaaehtoisena auttaminen ja kehitysyhteistyö ovat olleet Saidolle pitkään tärkeitä, mutta vuoden 2006 työskentely Marcan tuberkuloosisairaalassa Etelä-Somaliassa oli suuri käännekohta hänen elämässään.

”Matkustin Marcaan omalla kustannuksellani ja työskentelin sairaalassa viisi viikkoa. Vaikka kyseessä on tuberkuloosisairaala, sinne hakeuduttiin myös muissa asioissa. Tuberkuloosin lisäksi hoidimme palovammoja, murtumia ja muita akuutteja vaivoja”, Saido muistelee.

Marca on pieni paikkakunta ja postilaita tuli pitkienkin matkojen takaa maaseudulta, jossa perinteet elävät vielä vahvoina. Saidolle oli tärkeää nähdä omin silmin, kuinka suureen tarpeeseen apu tuli. Hän kertoo, että juuri Marcassa hänen silmänsä avautuivat lopullisesti.

”Kerran hoidin 17-vuotiaan nuoren äidin tuleh-
tunutta poskea. Hänellä oli 3-vuotias lapsensa mukanaan ja kyselin, oliko hänellä saattajaa. Kun selvisi, että ulkona istuva 80-vuotias mies oli hänen aviomiehensä, en pystynyt pidättelemään kyyneleitäni. Tytön olisi pitänyt käydä vielä koulua, kun hän oli jo ollut naimisissa vanhan miehen kanssa ja tullut äidiksi! Haluaisin ohjata näitä maaseudun nuoria tyttöjä opiskelemaan ja hallitsemaan elämäänsä. Mielestäni me diasporassa elävät olemme vastuussa tällaisista asioista.”

Saido on työskennellyt viisi viikkoa myös Hargeisassa Mida-hankkeessa vuonna 2009. Hän on sitä mieltä, että somalialaiset naiset ovat hyvin vahvoja verrattuna monien muiden muslimivaltioiden naisiin, mutta sairaanhoitajakoulussa luennoissaan hän törmäsi vanhoihin käyttäytymismalleihin ja näki selkeän eron tyttöjen ja poikien asenteissa. Pojat istuivat edessä ja kyselivät aktiivisesti, mutta tytöt olivat hiljaa huoneen perällä.

”Kerroin luennolla, että tulen sellaisesta maasta,

jossa tytöt ja pojat saavat äänensä tasapuolisesti kuuluviin. Kun sanoin, että seuraavaa puheenvuoroa en anna pojalle, minua pidettiin vähän hassuna. Tasa-arvon eteen täytyy tehdä vielä paljon työtä.”

Sodan keskelle syntyneet

Saido on murheellinen siitä, että Somalian politiikka ja sotiminen ovat aiheuttaneet niin paljon hätää ja kärsimystä. Hän on huolissaan sodan keskelle syntyneiden sukupolvien elämästä. Osa sisällissodan aikana syntyneistä somalialaisista on jo lasten vanhempia.

”Tuntuu, että rauha on yhä vaikeammin saavutettavissa, kun nykyiset sukupolvet eivät ole koskaan kokeneet rauhanaikaa. He eivät tiedä, millaista se on! Tuntemattoman eteen ei ole helppoa kamppailla.”

Sotaa edeltävät sukupolvet saivat käydä rauhassa koulua, lukea kirjoja, oppia asioita, kuunnella tarinoita ja tutustua kulttuuriinsa. Elää ilman pelkoa. Nyt sodan keskellä kaikki on pysähtyksissä ja katoaa. Sodan seurauksena pelkästään henkinen pääoma ei ole hiipumassa, vaan kaikki muutkin hyvään elämään kuuluvat asiat saatetaan menettää.

”Somalian tilanne on valtavan huono. Siellä on todellinen hätä ja lisää vapaaehtoisia auttajia tarvitaan kipeästi.”

Somalia on koti

Saido on juuri palannut Yhdysvalloista, jonne sai kutsun Suomen Yhdysvaltain suurlähetystöltä. Hän tapasi muun seurueen kanssa somalitaustaisen vähemmistön kanssa työskenteleviä viranomaisia ja on tyytyväinen matkan antiin.

”Somalia on minulle koti, mutta en usko muuttavani pois Suomesta. Muuallekin Afrikkaan suuntautuva kehitysyhteistyö kiinnostaa minua, sillä kansainvälinen työ on mielenkiintoista”, Saido kertoo.

Saido sanoo elävänsä päivän kerrallaan, mutta yksi asia on varma: avuntarpeessa olevat ihmiset eivät lopu, eikä Saido aio lopettaa auttamista.

Naiset rauhan ja demokratian rakentamisessa

-seminaari 14.3.2011 Eduskunnan pikkuparlamentissa

Yusuf M. Mubarak

Suomi-Somalia seururan puheenjohtajan ominaisuudessa avasin *Naiset rauhan ja demokratian rakentamisessa* -seminaarin maaliskuussa 2011 Helsingissä. Kerroin lyhyesti, että rauhan ja demokratian rakentaminen on tärkeää jokaiselle yhteiskunnalle, joka haluaa kehittyä ja edistää yhteistä päämäärää. Kiitin Suomen ulkoasiainministeriön Afrikan kriisien erityisedustaja, kansanedustaja **Pekka Haavisto** ja hänen avustajaansa **Ville Hulkkosta** onnistuneesta yhteistyöstä. Kerroin, että seminaari oli jatkoa Suomi-Somalia seurary:n 15.6.2010 järjestämälle *Women, conflicts and peacebuilding in Africa* -seminaarille.

Mainitsin, että KEPA:n 25-vuotisjuhlassa seururan jäsenen **Nasro Farah** ehdotti Pekka Haavistolle, että hänen tulisi tavata somalinalaisia ja vaihtaa heidän kanssaan mielipiteitä ja ajatuksia. Haavisto kiitti ajatuksesta ja lupasi tehdä yhteistyötä asian tiimoilta. Pian seminaarin valmistelut lähtivät liikkeelle. Olen tyytyväinen, että seminaari toteutui tämän yhteistyön pohjalta.

Kerroin myös, että seminaarin aihe on ajankohtainen ja tärkeä myös Somalian tilanteen kannalta, jossa on pitkittynyt sota ja rauhattomuus. Tiivistin puheeni kertoen, että seminaarin tarkoituksena on herättää keskustelua ja vahvistaa naisten asemaa ja osallistumista Suomessa ja Somaliassa. Puheenvuoroni lopuksi kiitin seminaariin osallistujia ja arvovieraita seminaariin osallistumisesta.

Toivotin tervetulleeksi kansanedustaja, maahanmuutto- ja eurooppaministeri **Astrid Thorsin**. Ministeri Thors totesi demokratian ja rauhan olevan tärkeitä ihmisoikeuksia ja arvoja, joiden pitää kuu-

lua jokaiselle. Hän painotti puheessaan, että Suomi tukee demokratiaa ja rauhan edistämistä sekä omissa toimissaan että kansainvälisesti. Hänen mielestään asian eteenpäinvieminen ja kehittäminen varsinkin kehittyvissä maissa ja sellaisissa maissa, joissa ollaan rakentamassa uutta sodan jälkeistä yhteiskuntaa, on hyvin tärkeää.

”Naiset ovat erityisasemassa kehitysmaissa, missä ihmisoikeudet, tasa-arvo ja demokratia eivät välttämättä toteudu toivotulla tavalla.”

Thors sanoi, että Suomi voi auttaa omien voimavarojensa rajoissa, tuoda esille omia esimerkkejään ja viedä asiaa eteenpäin. Hän sanoi, että Suomi haluaa auttaa muita rauhan, demokratian ja osallistumisen edistämiseksi. Hän painotti naisten osallistumisen olevan avainasemassa sodista kärsineiden maiden jälleenrakentamisessa. Ministeri korosti, että on tärkeää tukea tätä prosessia myös Somalian osalta ja kertoi Suomen auttavan

Somaliaa kansainvälisten kanavien, kuten EU:n ja YK:n kautta. Puheessaan hän otti esille YK:n päätöslauselma 1325:n, johon ministeri ja muut puhujat viittasivat useasti ja joka otettiin esille keskusteluissa seminaarin aikana moneen kertaan.

Seuraavaksi puhui kansanedustaja Pekka Haavisto. Hän kertoi uutisia Somalian rauhanprosessista sekä Afrikan unionin ja YK:n roolista ja tuesta Somalian väliaikaishallinnolle. Hän painotti, että kestävä rauha tulee ihmisiltä ja somalialaisilta itseltään; muut voivat auttaa, mutta somalialaisten pitää tehdä rauha itse.

Puheessaan Pekka Haavisto otti myös esille, että rauhan ja demokratian rakentaminen on hyvin tärkeää Somalian yhteiskunnalle. Hän kertoi, että Suomi haluaa edistää tätä ja tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Hän painotti, että naiset ovat

Kuva: Eeva-Liisa Bahnaan

Osa Naiset rauhan ja demokratian rakentamisessa -seminaarin osallistujista.

erityisasemassa kehitysmaissa, missä ihmisoi-
keudet, tasa-arvo ja demokratia eivät välttämättä
toteudu toivotulla tavalla. Hän sanoi, että näissä
maissa naisten asema on hyvin tärkeä ja sitä pitä-
ää tukea ja rohkaista. Kansanedustajan mielestä
on tärkeää saada naiset liikkeelle. Heidän pitää
toimia aktiivisesti omien oikeuksiensa puolesta ja
vaikuttaa asioihin sisältäpäin.

Somaliassa naisten osallistuminen politiikkaan ja
yhteiskunnalliseen päätöksentekoon on alhainen
ja tätä pitää korjata. Tämä johtuu pitkälti maan
pitkittyneestä sodasta ja rauhattomuudesta sekä
miesvaltaisesta yhteiskunnasta, jonka perinteitä
on vaikea muuttaa. Kansanedustaja sanoi, että
Somalian olisi tärkeää saada vahvoja naisia, jot-
ka osallistuvat maan elvyttämiseen ja rakentami-
seen. Haavisto toivoi jatkossakin keskusteluja ja
seminaareja, missä somalinaiset ovat mukana ja
voivat tuoda esiin omia näkemyksiään, jakaa ko-
kemuksiaan ja vaihtaa mielipiteitä.

Tämän jälkeen seminaarissa sai puheenvuoron
KATU ry:n puheenjohtaja, kansanedustaja **Jo-
hanna Sumuvuori**. Hän puhui KATU ry:n toimin-

nasta ja kertoi, että KATU ry edistää konfliktien eh-
käisyä ja sovitteluja. Hän kertoi myös kursseista,
jota KATU ry järjestää. Kansanedustaja toivoi, että
niihin osallistuttaisiin ja saataisiin lisää osaamista
konfliktien ratkaisussa, konfliktien jälkeisen sovit-
telun ylläpitämisessä ja rauhan rakentamisessa.
Kansanedustaja kertoi, että KATU ry auttaa useis-
sa maissa rauhan ja sovittelun aikaansaamisessa.
Hän toivoi, että naiset voisivat kouluttautua tä-
hän ja edistää yhteisön sisällä sovittelua, rauhaa
ja osallistumista.

Seminaarissa puhuivat myös Ihmisoikeusliiton
asiantuntija, erikoissairaanhoitaja **Saido Moha-
med** ja sairaanhoitaja Nasro Farah. He toivat
esille omia näkemyksiään somalinaisten roolista
rauhan ja demokratian rakentamisessa ja puhui-
vat siitä, miten naisten osuutta yhteiskunnallisina
toimijoina voisi lisätä ja kehittää. Saido Mohamed
ja Nasro Farah totesivat, että vaikka Somaliassa
on aina ollut naisia, jotka ovat olleet mukana po-
litiikassa, liike-elämässä ja työelämässä, on mies-
ollut perinteisesti perheen elättäjä. Nyt 20 vuoden
sotien ja epävakaiden vuosien jälkeen naisen roo-
li kotia hoitavasta äidistä ja vaimosta on yhä use-

ammin muuttunut perheenelättäjäksi.

Miesten tilanne ei ole ollut sodan aikana helppo,
sillä monia aloja ja työpaikkoja on kadonnut ole-
mattomiin. Naisille jäi suuri vastuu pelastaa lap-
sensa ja hankkia elanto sodan keskellä. Heidän
täytyy nyt puhua miestensä ja poikiensa kanssa
rauhan tärkeydestä. Saido Mohamed ja Nasro Fa-
rah kertoivat omia henkilökohtaisia kokemuksiaan
siitä, kuinka naisten osallistuminen on kasvamas-
sa muun muassa liike-elämässä ja että suuri osa
Somalian pienrytistä on naisia. Naiset pyrki-
vät vaikuttamaan myös politiikassa, mistä hyviä
esimerkkejä voi nähdä Somalimaassa ja Puntin-
maassa.

Etelä-Somaliassa tilanne on hankalampi sotien
ja rauhattomuuden takia. Sielläkin väliaikaisessa
hallituksessa ja parlamentissa on mukana naisia,
mutta puhujat toivoivat, että tulevaisuudessa näi-
den osuus olisi huomattavasti suurempi. Soma-
liassa naiset ovat myös mukana kansalaisjärjes-
töissä, joissa he auttavat perheitä ja yhteiskuntaa.
Nasro ja Saido toivoivat päätöslauselman 1325
toimeenpanoa myös Somaliassa. Samalla he
toivoivat Suomelta lisää panostusta naisten osal-
listumisen edistämiseksi. Suuria haasteita ovat
muun muassa sovittelujen aikaansaaminen, kes-
tävien ratkaisujen löytäminen, naisten aktivoimi-
nen omien oikeuksiensa puolestapuhujiksi sekä
naisten osaaminen ja vaikutusmahdollisuuksien
kehittäminen.

Tämän jälkeen seminaarissa puhui oikeusminis-
teriöstä **Niklas Wilhelmsson**, joka tuli Johanna
Suurpään tilalle puhumaan demokratiasta, ihmis-
ten osallistumisesta ja oikeuksista. Wilhelmsson
toi esille erilaisia tilastoja yhdenvertaisuudesta ja
ihmisten oikeudesta erilaisiin mahdollisuuksiin.
Hän puhui samalla lyhyesti kielipolitiikasta ja siitä
kuinka tärkeää on, että perustuslailliset oikeudet
toteutuvat myös sen puitteissa.

Seuraavaksi Väestöliiton monikulttuurisuusasi-
oiden päällikkö **Anne Alitolppa-Niitamo** puhui
onnistuneen kotoutumisen vaikutuksesta naisten
osallistumiseen ja oikeudenmukaisuuden edis-
tämiseen Suomessa. Alitolppa-Niitamo toi hyvin
esille, kuinka koulutus vaikuttaa positiivisella ta-
valla naisten osallistumiseen ja kotoutumiseen sa-
moin kuin yhteisön hyvinvointiin ja työllistymiseen.
Alitolppa-Niitamo painotti, että oma aktiivisuus
edistää omaa osuutta ja onnistumista paremmin.

Hän kertoi olevansa hyvin iloinen siitä, että näin-
kin paljon naisia osallistui seminaariin.

Seminaarissa syntyi vilkasta ja rakentavaa kes-
kustelua naisten demokratian ja osallistumisen
edistämisestä. Tilaisuutta isännöi ja puheenvuo-
roja jakoi kansanedustaja Pekka Haavisto. Haa-
visto kommentoi keskusteluja ja lopuksi kiitti kaik-
kia keskustelijoita ja kuuntelijoita aktiivisuudesta
ja seminaariin osallistumisesta.

Päätin seminaarin, kiitin kaikkia osallistumisesta
ja toivoin yhteistyötä naisten aseman ja osallistu-
misen edistämiseksi. Kerroin samalla, että seura
on valmis jatkamaan naisten ja nuorten ajankoh-
taisista asioista käsitteleviä seminaareja myös jat-
kossa.

Kirjoittaja on Suomi-Somalia seuran puheenjohtaja.

Naiset rauhantyössä – päätöslauselma 1325

*YK:n turvallisuusneuvoston vuonna 2000 hyväk-
symä päätöslauselma naisten asemasta kon-
flikteissa sekä rauhan ja turvallisuuden edistä-
misessä on hyvin tärkeä työkalu, joka velvoittaa
hallituksia laatimaan kansallisen ohjelman sen
toteuttamiseksi. Päätöslauselmassa todetaan nai-
silla olevan tärkeä rooli konfliktien ehkäisyssä ja
ratkaisussa sekä konfliktien jälkeisessä rauhanra-
kentamisessa. Päätöslauselman mukaan naisille
on taattava tasavertainen mahdollisuus osallistua
rauhantyöhön sen kaikissa eri muodoissa.*

Lisää tietoa Suomen toimintaohjelmasta:

*[http://formin.finland.fi/public/?contentid=137328&
contentlan=1&culture=fi-FI](http://formin.finland.fi/public/?contentid=137328&contentlan=1&culture=fi-FI)*

KATU

*Kansalaisjärjestöjen konfliktinehkäisyverkosto
KATU on perustettu vuonna 1997 edistämään
kansalaisyhteiskunnan roolia konfliktinehkäisyn
kentällä. Tänä päivänä KATU toimii sekä Suo-
messä että maailmalla konfliktinehkäisyn asian-
tuntijana korostaen erityisesti siviilikriisinhallinnan
merkitystä sekä turvallisuuden laajaa ja inhimillis-
tä näkökulmaa.*

<http://www.katunet.fi/>

Vuosi vaaleista – missä mennään?

Airi Kähärä

Somalimaassa käytiin viime kesänä arvioiden mukaan Itä-Afrikan historian onnistuneimmat presidentinvaalit. Niin äänestäjien rekisteröityminen, henkilöllisyystodistusten laatiminen, vaalikampanjointi, ääntenlasku, tulosten julkistaminen kuin vallanvaihtokin onnistuivat yli odotusten. Kahdeksan vuotta Somalimaata hallinneen presidentti **Dahir Riyale Kahin**in tilalle nousi **Mohamuud Siilaanyo**.

Vaalilupauksissa jokaiselle jotakin

Ennen vaaleja annetut mahdittopontiset lupaukset ovat toteutuneet vain osin. Siilaanyo lupasi ajaa Somalimaan kansainvälistä tunnustamista, uudistaa hallintoa ja parantaa infrastruktuuria.

Yksi suurimmista vaalilupauksista oli ilmainen peruskoulutus, joka on toteutunutkin.

Vaalikampanjan aikana presidentti vaati viestintävälineille oikeutta vapaaseen mielipiteen ilmaisuun, sensuurin poistamista ja kritiikin lisäämistä. Presidentti puhui myös vapaan järjestäytymisen puolesta, ja Somalimaan kolmelle puolueelle toivottiin lisää haastajia. Uusien puolueiden perustaminen ei kuitenkaan ole vielä mahdollista.

Ministereitä maailmalta

Uusi hallitus muodostui pian vaalituloksen selvittyä. Ministereiden vastuualueita määriteltiin uudestaan ja entisen 49 ministerin sijaan hallituksessa istuu nyt 20 ministeriä ja 6 varaministeriä.

Suurin osa uusista ministreistä on paluumuuttajia. He ovat koulutautuneet Pohjois-Amerikassa tai Euroopassa ja palanneet Somalimaan käyttämään osaamistaan maan hyväksi. ”Diasporasta palanneet ministerit ovat laadukkaita ja päteviä”, sanoo luku- ja kirjoituskoulutusta tarjoavan Sabuux-järjestön edustaja **Faadumo Ahmed Shire**.

Naisille luvattiin neljäsosa hallituspaikoista, mutta 26 ministeristä vain kolme on naisia – historiallista

tosin sekini. Opetusministerinä toimii Solidaarisuuden entisen kumppanijärjestön toiminnanjohtaja **Zamzam Aden**. Työ- ja sosiaaliministerin salkkua kantaa naisten kattojärjestö Nagaadissa aktiivisesti toiminut **Ilhan Mohamed Jama**, ja varaterveysministeri on **Nimo Kowden**.

”Muutos on käynnissä. Nykyinen työ- ja sosiaaliministeri Jama puhuu säännöllisesti televisiossa naisiin kohdistuvasta väkivallasta, ympärileikkauksen haitoista ja muista naisten asioista.”

Presidentti Siilaanyo on uudistanut Somalimaan hallintoa kasvattaakseen kansan luottamusta siihen. Hän haluaa kitkeä korruption ja palauttaa työmoraalin hallintoelimiin seuraamalla esimerkiksi työaikoja tarkemmin. Muutosten toteutumisesta ei ole vielä selvää näyttöä, mutta julkisesti puhutaan, että ministeriöiden henkilökunta ei esimerkiksi saa enää ostaa verorahoilla

mielihyvää tuottavan khat-kasvin lehtiä. Khatin pureskelu aiheuttaa voimakasta riippuvuutta ja aggressiivisuutta ja sen käyttö on erittäin yleistä miesten keskuudessa. Khat on Somalimaassa suuri yhteiskunnallinen ongelma, ja siihen puuttuminen on merkittävä parannus.

Kansa antaa aikaa

Somalimaalaiset eivät vielä halua arvioida uuden presidentin ja hallituksen toimia, sillä heillä on ollut vain muutama kuukausi aikaa laittaa asiat kuntoon.

”Somalimaassa minkä tahansa oven takaa löytyy paljon tehtävää ja uudistettavaa”, Shire sanoo ja antaa hallitukselle työrauhan. ”Hallitus ei pärjää yksin, vaan tarvitsemme muilta valtioilta kahdenvälistä taloudellista tukea, jotta maamme saataisiin nopeammin kehityksen tielle.”

Suoraa valtiollista tukea Somalimaa ei voi saada ennen kuin se on tunnustettu itsenäiseksi. Kansainvälinen yhteisö on kuitenkin antanut tukeaan kansalaisjärjestöjen ja Yhdistyneiden kansakuntien kautta, jonka avulla kehitys on lähtenyt liikkeelle. Erityisesti vaalien jälkeen tulijoita ulkomailta on riittänyt, kun uudet järjestöt etsivät hankkeita

ja pystyttävät toimistojaan Somalimaan.

”Presidentti lupasi tehdä kaikkensa, jotta Somalimaa saisi ansaitsemansa itsenäisyystunnuksen, mutta sitä on turha jäädä odottamaan kädet suorina”, Shire toteaa.

”Presidentin ansiosta ministerin palli on nyt naisillekin mahdollinen, ja monet tähtäävät siihen.”

Tasa-arvokiintiöön on vielä matkaa

Ennen vaaleja niin nuorille kuin naisillekin luvattiin tarjota lisää koulutusmahdollisuuksia ja työpaikkoja. Siilaanyo kaavaili myös ehdokkaaksi asettumisen ikärajan laskeamista nykyisestä 35 ikävuodesta kymmenellä vuodella.

Suunnitelmat ovat hyviä, mutta Buraossa toimivan naisten kattojärjestö Unitan toiminnanjohtajan **Seynab Yusufin** mukaan presidentti pystyisi parempaan.

”Tasa-arvokiintiöstä ei ole kuulunut mitään muutama kuukautta, nuorille suunnatuista lupauksista puhumattakaan”, kertoo Yusuf.

Muutos on kuitenkin käynnissä. Nykyinen työ- ja sosiaaliministeri Jama puhuu säännöllisesti televisiossa naisiin kohdistuvasta väkivallasta, ympärileikkauksen haitoista ja muista naisten asioista.

Yusufin mukaan naisilla on valta, mutta he eivät osaa käyttää sitä oikein. ”Naisministerien on käytettävä asemaansa ja näytettävä esimerkkiä muille muille. Presidentin ansiosta ministerin palli on nyt naisillekin mahdollinen, ja monet tähtäävät siihen”, Yusuf toteaa.

Siivouspäivä ja palkankorotuksia

Faadumo Shiren mukaan presidentti on saanut paljon hyvää aikaan lyhyestä vallassaoloajastaan huolimatta. Somalimaassa vietetään joka toinen kuukausi siisteyspäivää, johon presidentti itsekin

Vaalityöntekijä Hargeisassa 2010.

osallistuu keräämällä roskia kaupunkien kaduilta yhdessä vapaaehtoisten kansalaisten kanssa.

Talous on kasvussa, ja presidentti haluaa tukea yksityisyritystä. Uudet keksinnöt ovat tervetulleita, kuten maassa tuore innovaatio kuivuutta kestävän riisin viljelystä. Somalimaan shillingin arvo dollariin nähden on pudonnut, joten kovin vakaata talouskasvua lienee turha odottaa.

Presidentti korotti lupaustensa mukaisesti opettajien, terveydenhuoltoalan ja poliisien palkkoja. Armeijakin pääsi nauttimaan paremmasta palkasta tekemänsä lakon ansiosta, jossa se käytti painostuskeinona siirtymistä Somalimaan rajoilta kaupunkeihin. Demokratiaan on siis vielä matkaa, mutta tärkeintä on, että matkaan on lähdetty.

Kirjoittaja on Solidaarisuuden maakoordinaattori Somalimaassa.

Julkaistu aiemmin Solidaarisuus 1/2011 -lehdessä.

The 10th Annual International Horn of Africa Conference On The Role of Women in Promoting Peace and Development in the Horn of Africa

Date: 23-25 September 2011
Place: City Hall, Lund, Sweden

The Horn of African conferences have since its inception focused on issues related to peace, security and development. So far, none of the conferences has yet had an explicit focus on the linkages between gender, peace and development. This time the focus of the conference is set on these linkages. We know that the violence has had disproportionate effects on the lives of women. Often as targets of extreme forms of violence, women in the Horn of Africa experience the full impact of violent conflict in the region as civilians and combatants, but are generally excluded from the decision-making processes that ignite wars or put an end to hostilities.

In a joint effort between United Nations Economic Commission for Africa (UNECA) and Club de Madrid to promote women's leadership for peace and security in the Greater Horn of Africa, they described the situation for women in the region:

"Priority is rarely given to developing women's individual and collective capacity to address these conflicts and to build stable, peaceful and democratic institutions in the Horn of Africa. Women generally remain absent from policy dialogue with government on critical issues for peace and security that have fundamental gender dimensions and implications for sustainable stability. United Nations Security Council Resolution 1325 (UNSCR 1325) was adopted in 2000 for the empowerment of women as peace builders in conflict and post conflict settings, yet most of its commitments have not been implemented."

Women are important agents for creating stability in the lives of their families and to promote reconciliation and peace even under very difficult and traumatic situations. However, women's peace building potential have had no significant impact on policies and decision relating to conflicts because of their absence from the decision making processes and bodies in the region.

The conference aims at raising awareness about the importance of implementation of these resolutions in the Horn of Africa, especially in countries emerging from conflict. The rationale behind the conference is to give attention to the situation for women and their concern over peace and development, and to strengthen their role in the promotion of peace and development in the Horn of Africa.

The objective of the conference is to:

- Raise awareness of women's needs and situation in the Horn of Africa.
- Raise awareness of Horn of African governments' social service expenditures.
- Raise awareness of UNSCR 1325 and 1820 in a Horn of African context.
- Promote the inclusion of Horn of African women in the decision-making positions in their respective governments, as well as in regional and international organizations.
- Promote women's memberships in governmental decision-making institutions.
- Promote the participation of Horn of African women in conflict prevention and resolution processes.
- Promote networking between Horn of African women peace organizations, and other stakeholders.
- Promote maintenance and protection of due process of law and constitutionalism in Horn of African countries

There are special invitations to political scientists, sociologists, historians, economists, practitioners, lawyers, civics, institutions, and policy-makers to conference as presenters. Your inputs and perspectives bring vital insights into peaceful solutions to women's issues in the Horn of Africa.

<http://www.sirclund.se>

Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimukseen on tärkeää osallistua

Fardowsa Barale

Maahanmuuttajien terveys- ja hyvinvointitutkimus Maamu käynnistyi Helsingissä syksyllä 2010. Tutkimus jatkuu Espoossa ja Vantaalla vuonna 2011.

Maamu-tutkimuksessa selvitetään ensimmäistä kertaa maahanmuuttajien terveyttä, hyvinvointia ja palvelukemuksia Suomessa. Tutkimustiedon avulla halutaan kehittää maahanmuuttajien saamien palveluiden laatua ja saatavuutta sekä edistää maahanmuuttajien terveyttä ja hyvinvointia.

Tutkimukseen kutsutaan somalialais-, venäläis- ja kurditaustaisia aikuisia. Tutkittavat valitaan näistä ryhmistä satunnaisotannalla Väestörekisteristä. Väestörekisteriin on merkitty kaikki Suomen kansalaiset ja Suomessa vakinaisesti asuvat ulkomaalaiset henkilöt.

Tutkittavat valitaan satunnaisesti, koska kaikkia ryhmien edustajia on mahdotonta haastatella ja tutkia. Satunnainen otos myös mahdollistaa tulosten yleistettävyyden. Tutkimukseen ei näin ollen voi osallistua ilman kutsua.

Tutkimukseen voi tulla valituksi, jos on 18–64-vuotias ja syntynyt Somaliassa, Venäjällä, Neuvostoliitossa, Iranissa tai Irakissa ja on asunut Suomessa vähintään vuoden, ja puhuu äidinkielenään somalia, venäjää tai kurdinkieltä. Otokseen kuuluvat myös Venäjällä syntyneet, mutta suomea äidinkielenään puhuvat henkilöt.

Tutkimus tehdään kahdessa osassa: ensin tutkittavaa haastatellaan ja sen jälkeen kutsutaan terveystarkastukseen. Haastattelijat ja tutkimushoitajat puhuvat äidinkielenään somalia, venäjää tai kurdinkieltä. Terveystarkastus on ilmainen ja vapaaehtoinen.

Tutkimuksen onnistumisen kannalta on erityisen tärkeää, että mahdollisimman moni tutkimukseen kutsuttu henkilö osallistuu tutkimukseen. Osallistumalla saa tärkeää tietoa terveydestään. Tutkittava pääsee myös vaikuttamaan siihen, millaisia palveluita hänelle ja hänen perheelleen sekä koko maahanmuuttajayhteisölle tarjotaan tulevaisuudessa.

Yhteisölle tarjotaan tulevaisuudessa.

Maamu-hankkeen rahoittajina toimivat Sosiaali- ja terveysministeriö/Euroopan sosiaalirahasto (ESR), Kansaneläkelaitos sekä Työterveyslaitos/Työsuojelurahasto.

Osana Maamu-tutkimusta tehdään myös erillinen Etnokids-tutkimus pääkaupunkiseudun somali-, venäläis- ja kurdiperheiden 13–16-vuotiaille nuorille. Etnokidsin tavoitteena on selvittää nuorten terveyttä ja hyvinvointia erityisesti kotona ja koulussa. Etnokids-tutkimusta rahoittaa Suomen Akatemia (2010–2013). Yhteistyökumppaneina toimivat Väestöliiton Väestöntutkimuslaitos ja Kotipuu sekä Helsingin yliopisto.

Kirjoittaja on kättilö ja sairaanhoitaja, joka työskentelee THL:n Maamu-tutkimuksessa.

Tutkittava pääsee vaikuttamaan siihen, millaisia palveluita hänelle ja hänen perheelleen sekä koko maahanmuuttajayhteisölle tarjotaan tulevaisuudessa.

Somalimaalle annettu tuki edistää koko Afrikan sarven vakautta

Raportti, Suomen suurlähetystö, Addis Abeba

Suhteellisen vakaa ja toimiva Somalimaa on onnistunut rakentamaan kansanvaltaa ja hallintoa. Keski-Somalialaisen näkökulmasta maa on esimerkki, jota koko Somalian tulisi tavoitella.

Somalimaan vakaus ja kestävyys eivät ole kuitenkaan ole itsestään selvyyksiä. Sudanista Jemeniin ulottuvan levottoman alueen keskellä Somalimaa tarvitsee apua kansanvallan, talouden ja palveluiden kehittämiseen. Somalimaa sijaitsee Somalian luoteisosassa, ja sen pääkaupunki on Hargeisa.

Somalimaan luhistuminen olisi haitaksi koko Afrikan sarven vakaudelle. Jos emme nyt voi pelastaa koko Somaliaa, auttakaamme edes Somalimaata.

Viranomaiset ovat huolissaan nuorison korkeasta työttömyysasteesta ja jatkuvan köyhyyden vaikutuksista.

Humanitaarinen ja monenkeskinen apu ei ole tarpeeksi. Somalimaa haluaa ja tarvitsee myös kahdenvälisiä kehitysapua, kauppaa ja investointeja. Taka-ajatuksena on, että virallinen kahdenvälinen apu tasoittaa tietä valtiosuhteille ja itsenäisyyden tunnustamiselle.

Somalimaa on valmis ottamaan, mutta myös antamaan. Somalian hallitukselle se on valmis tarjota hyvän kumppanuuden niin kahdenvälisesti kuin yhteistyöjärjestöjen kuten Afrikan unionin ja IGADin puitteissa.

Somalimaa on onnistunut estämään merirosvojen pääsyn alueelleen ja rosvoilavaston rannikkotukikohtien perustamisen. Somalialle se on valmis tarjoamaan turvallisen ja pehmeän raja-alueen, jonka yli vuorovaikutus ja yhteistyö ovat mahdollisia.

Kansainvälisen yhteisön etu

Somalimaan tulkin mukaan itsenäistyminen ei loukkaisi Afrikan rajojen koskemattomuuden periaatetta. Somalimaa on kerran aikaisemmin ollut

itsenäinen ennen kuin se vapaaehtoisesti liittyi Somalifederaation jäseneksi. Nyt se haluaa erota. Somalimaa on tyytyväinen olemassa oleviin rajoihinsa.

Käytännön syistä ja kapasiteetin puutteen takia raja on pehmeä jo nyt. Somalimaan alueella toimii joukko tärkeitä ja vaikutusvaltaisia somalialaisia liikemiehiä ja somalialaisia pakolaisia asuu Somalimaassa noin neljännesmiljoonaa. Somalimaan ja Puntmaan välillä on ratkaisua odottava rajariita. Tällä hetkellä suhteet Somalian hallitukseen ja Puntmaahan ovat viileät ja kahdenvälinen kanssakäyminen vähäistä.

Somalimaa on tietoinen geopolitiittisen sijaintinsa eduista. Ei ole sattuma, että Etiopian kunnianhimoinen kasvun ja transformaation viisivuotissuunnitelma sisältää jyvät investoinnit Djiboutista Mekeleen, lähellä Sudanin rajaa sijaitsevaan Be-deleen sekä Somalimaahan ulottuviin rautateihin ja liikennekäytäviin. Somalimaalla on alueellisesti tärkeä Berberan satama ja uusiakin suunnitteilla.

Somalimaan, Etiopian ja Djiboutin perusrakenteiden integrointi parantaisi todennäköisesti itsenäistyvän Etelä-Sudanin pääsyä kansainvälisen kaupan äärelle ja toisi vaurautta ja synergiaetuja koko Afrikan sarven alueelle.

Somalimaan viesti kansainväliselle yhteisölle on, että meidän tulee oman etummekin takia tukea Somalimaan kehitystä ja vakautta. Jos koko Somaliaa ei juuri nyt voida pelastaa, niin pelastetaan edes Somalimaa, sen vajaat neljä miljoonaa asukasta ja radikaalin islamin viekoittama nuoriso.

Viranomaiset ovat huolissaan nuorison korkeasta työttömyysasteesta ja jatkuvan köyhyyden vaikutuksista. Peruspalkkataso (kaksi Yhdysvaltain dollaria päivässä) on matala.

Aika ei riitä odotteluun. Somalimaa on radikaalin islamin, pyhän sodan ja terrorismin kannattajien maalina. Levottomuus ja häirintä sen rajoilla ja rannikoilla on jatkuvaa. Somalimaan järjestyksen

Jatkuu sivulla 23

Ne vaalit!

Najma Yusuf Mohamed

Kuten moni varmasti tietääkin, tämän vuoden eduskuntavaalit tulevat jäämään historiaan. Suurimmaksi puolueeksi nousi, kokoomuksen ja SDP:n kanssa, perussuomalaiset 19 % kannatuksella, mikä antoi heille 39 paikkaa eduskuntaan. Aikaisemmin heillä oli vain viisi. Tämä aiheutti hämmennystä, paheksuntaa ja jopa vihaa ihmisten keskuudessa, ja moni kutsui vaalitulosta lopun aluksi. Ei ainoastaan maahanmuuttajien, mutta myös monien suomalaisten keskuudessa leijuu nyt hermostuneisuus hallitusneuvottelujen tuloksesta.

Mediassa Suomen vaalitulosta moitittiin, BBC:llä jopa puhuttiin "natsipuolueen" noususta, Ruotsissa taas kirjoitettiin, että Suomen on nyt valittava ruton tai koleraan väliltä – Suomen jo jopa nykyistä hallituskoonpanoa kritisoivissa teksteissä sanottiin, että perussuomalaiset hallituksessa Suomi matkaisi turmioon vielä nopeammin kuin nyt. Tosin on myös ihmisiä, joiden mielestä kansan päätös saattaisi jopa koitua Suomen pelastukseksi. Kävi miten kävi, on selvää että seuraavat neljä vuotta tulevat olemaan mielenkiintoiset Suomen historian kannalta. Joissain kunnissa on jo nyt syntynyt kahakoita maahanmuuttajien ja perussuomalaisten kannattajien välillä. Jos väkivaltaisuudet kasvavat, jo se on Suomelle iso ongelma.

Ainakin yhden suuren ilmiön vaalitulosta sai aikaan: nyt ihmiset näyttävät uskovan muutokseen. Moni joka ei äänestänyt sillä periaatteella, ettei äänellä olisi väliä, meni itseensä. Jos joku olisi vaaleja

edeltävänä aikana sanonut, että persujen kannatus kasvaa räjähdysmäisesti tai että keskustalle käy niin kuin kävi, olisin vain nauranut ajatukselle.

Suomi pääsi ainakin maailmankartalle – moni brittiystävistäni on kysynyt minulta, miltä minusta

tuntuu, kun yksi suurimmista puolueista haluaa minut pois maasta. Myös moni kansainvälisistä yliopistotovereistani täällä Englannissa on kysynyt, kannattaako heidän enää harkita matkustamista Suomeen. Oleskeluluvan saaminen on jo nyt vaikeaa – vaikuttaako perussuomalaisten nousu siten, että prosessi hankaloituu edelleen? Kysymyksiä, joita ei varmasti olisi kysytty ilman perussuomalaisia – ketään ei ole aikaisemmin kiinnostanut Suomen politiikka yhtä paljon kuin nyt. Myös Portugalin avustusraha-kiistat on yksi asia, joka on monia ulkomaalaisia sekä jopa suomalaisia mietittänyt.

On myönnettävä että omat ajatukseni ovat

myös heittelehtineet ulkomaillemuutosta aina siihen, että ehkä tässä syntyikin tilaisuus. Olisi hyvä, jos saataisiin somali sinne perussuomalaisten joukkoon sekoittamaan pakkaa. En ole vielä täysin varma omasta kannastani eduskuntavaalitulokseen; olin kyllä pettynyt, mutta halusin myös muutosta. Toisaalta en kyllä olisi antanut perussuomalaisille niin montaa eduskuntapaikkaa. Minun muutokseni tarkoitti vihreiden menestystä, lopultakin, mutta niin ei tosiaan käynyt.

Kirjoittaja on opiskelija Newcastle Universityssä.

”Olisi hyvä, jos saataisiin somali sinne perussuomalaisten joukkoon sekoittamaan pakkaa.”

Naisten Pankki, menestystarina

Anja Snellman

U seilla kansainvälisillä ihmisoikeus- ja kehitysyhteistyöfoorumeilla on todettu, että naisten toimeentulomahdollisuuksien parantaminen on tärkeimpiä keinoja köyhyyden poistamiseksi. Naiset ovat usein köyhistä niitä kaikkein köyhimpiä, alistetuista alistetuimpia. Naisten aseman ja koulutuksen parantaminen on suoraan yhteydessä koko perheen ja jopa kyläyhteisön hyvinvointiin.

Naisten Pankin perustajajäsenet totesivat tämän tosiasian konkreettisesti Liberian matkallaan 2007. He tapasivat paljon työteliäitä ja ahkeria, idearikkaita naisia, joilla olisi ollut kaikki edellytykset toimia perheensä talouden kohentamiseksi, mutta heillä ei ollut taloudellisten ja osin uskonnollis-kulttuuristen rajoitusten vuoksi käytännön mahdollisuutta toteuttaa kykyjään.

Naisten Pankki syntyi halusta auttaa näitä naisia – ja muita kehitysmaiden naisia heidän pyrkimyksissään kohti parempaa elämää ja toimeentuloa. Naisten Pankki on vapaaehtoisuusyhteisö, jossa voimavarana ovat aktiiviset vapaaehtoiset, lukuisat osakkaat ja lahjoittajat. Naisten Pankin rahastoa hallinnoi Kirkon Ulkomaanapu, ja sen perimmäisenä tavoitteena on tukea kehitysmaiden naisten työtä köyhyyden voittamiseksi niin Afrikassa kuin muissakin maanosissa. Erityisesti kehitysmaissa naiset ja tytöt ovat yhteiskunnallisen kehityksen hyödyntämätön voimavara. Naisten aseman ja toimeentulon parantaminen on keskeistä köyhyyden poistamisessa ja elintason parantamisessa. Tukemalla kestäväällä tavalla naisia voi auttaa koko perhettä ja usein myös koko kyläyhteisöä. Kun naisten toimeentulo paranee, se lisää koko yhteisön tuloja ja näin koko kansantalouden hyvinvointia.

Naisten huomioiminen kehityksen erityisryhmänä ei suinkaan tarkoita sitä, etteivätkö miehetkin voisi hyötyä Naisten Pankin hankkeista. Monessa hankkeessa myös miehille on oma rooli. Esimerkiksi Kambodžhan kyläpankeissa on myös miehiä jäseninä.

Hiljattain 5-vuotisjuhliiaan viettänyt Naisten Pankki kerää lahjoituksia kehitysmaiden naisten yrittäjyyden ja toimeentulon kehittämiseksi kestävä-

kehityksen periaattein. Esimerkkeinä voi mainita naisten ja tyttöjen koulutuskeskus Sierra Leonessa, Ugandan säästö- ja lainaryhmät sekä Etiopian naisten yrittäjäryhmät.

Sierra Leonessa Naisten Pankki tukee naisten ja tyttöjen ammatillista koulutuskeskusta Makeinin kaupungissa maan keskiosissa. Vuosittain 60 nuorta naista saa keskukselta ammatin ja mahdollisuuden toimeentuloon joko ompelijana tai pitokokkina.

Ammattiopintojen lisäksi koulutusohjelma sisältää yrittäjyyden perustaidot. Luku- ja kirjoitustaidon opetusta kuten myös psykososiaalista tukea on tarjolla sitä tarvitseville; opiskelijat ovat kasvaneet lapsista nuoriksi aikuisiksi sisällissodan vaurioitamisissa olosuhteissa ja monet ovat kouluja käymättömiä yksinhuoltajia.

Vilkas Makenin kaupunki tarjoaa monenlaisia ansaintavaihtoehtoja, joista osa voi olla tytöille ja nuorille naisille hyvinkin haitallisia. Koulutus varmistaa sen, että naiset voivat työllistyä turvallisesti omaan ammattiin.

NaistenPankkitukeeSembabulessa,Ugandanlounaisosissa, hiv-positiivisten ns. oma-apuryhmien ja vapaaehtoisten aids-tukihenkilöryhmien toimintaa. Tärkeimpinä muotoina ovat säästö- ja lainatoiminta, jossa pääpaino on säästämällä, sekä erilaiset taito- ja yrittäjyyskoulutukset. Säästötoiminnan vakiinnuttua ryhmät saavat pienen lisäpääoman sekä kotieläimiä ja/tai viljelykasvien siemeniä tulonhankinnan tueksi. Ompelijakoulutuksen saaneille vähävaraisille tytöille on myös tarjolla starttipaketteja.

Vuosina 2007–2008 Naisten Pankki tuki yrittäjyyttä kolmessa kylässä Etiopian eteläosissa. Alueella perustettiin naisten yrittäjäryhmiä, jotka saivat koulutusta kirjanpidossa, markkinoinnissa ja maanviljelyyn liittyvissä taidoissa. Tämän jälkeen naiset järjestäytyivät säästö- ja lainaryhmiksi, jotka saivat pienen pesämunan toiminnalleen. Tähän pilottihankkeeseen osallistui 45 naista perheineen.

Kirjoittaja on kirjailija.

Maahanmuuttajanaishille mentoritoimintaa myös Suomessa

Anja Snellman

Kvinfo on Tanskassa alunperin nais- ja sukupuolentutkimuksen kirjasto, jonka tavoitteena on kerätä sukupuolten tasa-arvoon liittyvää tietoa Tanskasta ja Pohjoismaista. Tähän yhteyteen Tanskassa on rakennettu myös mentorointiverkosto.

Mentorointiverkoston ideana on kaikkien eri kansallisuuksista olevien naisten integroiminen työmarkkinoille, yhteiskuntaan ja koulutukseen. Tämä toiminta avaa naisille pääsyn sosiaalisiin verkostoihin, joissa puolestaan kasvaa ymmärrys maan kirjoittamattomista säännöistä, normeista ja kulttuurista. Näin lisätään maahanmuuttajanaisten itsevarmuutta ja voimaantumista tekemään yhdessä niitä asioita, joihin ei yksin tulisi lähdettyä.

Käytännössä tämä tanskalaislähtöinen womentor-idea toimii näin: eri ammatteja harjoittavat tanskalaisnaiset ilmoittautuvat verkoston jäseniksi, ja mukana on myös naisia joilla on laajat verkostot saada toimintaan mukaan oikeita henkilöitä.

Maahanmuuttajanaishet on alun perin saatu mukaan toimintaan maahanmuuttajien palveluista. Eri tietokannoista löydetään sopivat parit joilla on yhteneväiset intressit. Tietokanta tarjoaa pareja ja parit tapaavat kerran ja päättävät sen jälkeen jatkavatko yhdessä. Jos he päättävät jatkaa, heille järjestetään koulutusta mentoroinnista. Tavoitteena on että naiset tapaisivat vähintään kerran kuussa ja tutustuisivat toisiinsa.

Hankkeen perusfilosofia on, että mentorointi luo agendan ja omat tavoitteensa, jonka pohjalta mentorointi tapahtuu. Ei siis haluta yksisuuntaista neuvontaa, vaan tasa-arvoista keskustelua lähtien siitä, mitkä ovat mentoroitavan tarpeet. Kun naisilla on aidosti jotain yhteistä ja he pystyvät samaistumaan toisiinsa, onnistutaan parhaiten. Monessa tapauksessa ystävyys

”Minä uskon, että todellista vuoropuhelua syntyy, kun sitä käyvät yksilöt.”

jatkuu vuoden mentorointiperiodin jälkeenkin.

Mentoroinnin tavoitteena on, että yhä useampi maahanmuuttajanaish pääsee kiinni koulutusta vastaavaan työhön ja sitä myötä tanskalaiseen yhteiskuntaan. Tästä hyötyvät kaikki, niin tanskalaiset kuin uustanskalaisetkin. Koska mentor-verkosto on palkittu useilla palkinnoilla – ja myös OECD:n parhaana ja positiivisimpana siirtolaisiin liittyvänä hankkeena, ei tanskalaisille ole sen jälkeen tarvinnut verkostoa markkinoida: ovella on jono päästä mukaan.

Suomessa Sitra on valmistellut samanlaisen hankkeen aloittamista, ja toteuttajatahoksi on nyt vahvistunut Väestöliitto vahvana kolmannen sektorin toimijatahona. Verkosto on käynnistetty tämän vuoden alusta ja tavoitteena on, että mentoripareja olisi ensimmäisen toimintavuoden aikana parisenkymmentä.

Minä uskon, että todellista vuoropuhelua syntyy, kun sitä käyvät yksilöt. Sitra ja Väestöliitto keräävät kiinnostuneita henkilöitä rekisteriin – ja tätä varten minäkin tätä kirjoittaessani toivon, että kaikki halukkaat ilmoittautuisivat mukaan.

Kirjoittaja on kirjailija.

Naisten Kulttuurikylpylä Hammam

Anja Snellman

Hammam edustaa paitsi puhdistumista, nautintoa, rentoutumista, myös yhteisöllisyyttä ja yhdessäolemisen hiljaisuutta. Lämpöä. Lempeyttä. Yhteisen hetken ja yhteisen tilan jakamista.

Minun Kulttuurikylpylä Hammamini – jolle olen nyt etsimässä tiloja, innostuneita yhteistyökumppaneita ja sponsoreita – on Naisten Tila, Valon Talo, jossa voisi tavata, oleskella, hiljentyä, lähentyä, ilman mitään sen kummempaa taidollistiedollista osaamista, saati eksaktia päämäärää, opettamista tai tuputtamista. Kulttuurikylpylä Hammam on matalan kynnyksen kohtaamispaikka, inhimillisen oleskelun ja vieraanvaraisuuden tila.

“Viipuri ja Mogadishu paloivat, ja evakkoon lähdettiin. Pakolaisuudesta täälläkin tiedetään jotakin.”

Maahanmuuttajamiehille on jo olemassa esimerkiksi Miessakkien kautta omia projekteja ja omaa ohjelmaa. Minä haluaisin nähdä mamunaiset ja luomunaiset kohtaamassa; hiljaisen tekemisen, ruoanlaiton, valojen, äänien, tuoksujen, kasvien, laulujen, musiikin, elokuvien, kirjojen, veden, peseytymisen, erilaisten kylpylä- ja hoitopalvelujen, liikunnan ja ihan vain yhdessäolemisen merkeissä.

Olen siis pohtinut nimenomaan naisille suunnattua Hammamia: taloa, johon maahanmuuttaja-

“Kulttuurikylpylä Hammam on matalan kynnyksen kohtaamispaikka, inhimillisen oleskelun ja vieraanvaraisuuden tila.”

naiset voisivat tulla “matalalla kynnyksellä”, siis vaikei ole vielä kielitaitoa, sosiaalista karttaa tai kompassia, tai työtä. Pehmeän laskeutumisen paikkaa, turvallista ympäristöä, jossa naiset voisivat hitaasti lähentyä ja tutustua suomalaisiin ja suomalaisuuteen – sekä toisista kulttuureista ja taustoista tulleisiin maahanmuuttajainaisiin. Myös tämä on tärkeä aspekti, sillä eri maista ja kulttuureista tulevat eivät hekään aina hevin kohtaa.

Yksinäisyys yhdistää. Paljon kotona oleskelevat maahanmuuttajanaiset siinä kuin työtä vailla olevat, sairaseläkkeellä olevat tai luomusuomalaiset lesket voivat olla hyvin yksinäisiä ja tuntea itsensä tarpeettomiksi. Nämä ihmiset voisivat kohdata. Tarpeellisuuden tunne kasvaa kun auttaa muualta tulleita, joilla voi olla vaikkapa samanlainen elämänhistoria. Viipuri ja Mogadishu paloivat, ja evakkoon lähdettiin. Pakolaisuudesta täälläkin tiedetään jotakin. Tässä on iso emotionaalisen kohtaamisen mahdollisuus.

Olen keskustellut Kulttuurikylpylä Hammamista kuluneen kevään aikana eri tahojen kanssa ja monet yksityiset sekä yhteisöt ovat jo kertoneet halustaan olla mukana. Otan mieluusti vastaan ideoita ja yhteistyötarjouksia myös tämän lehden lukijoilta.

Kirjoittaja on kirjailija.

Golisin koulu on sydämen asia

Eeva-Liisa Bahnaan

Somalimaan Hargeisassa Jamoceo Weyn -kaupunginosassa sijaitsevassa koulussa oppilaat suhtautuvat koulunkäyntiin ja oppien saamiseen kuin kunniatehtävään. Opettaja osoittaa karttakepillä taululle kirjoitettua sanaa ja lukee sen ääneen. Häntä kuunnellaan hiljaa ja keskittyneesti. Kun on aika toistaa sana yhdessä, ääni kajahtaa pitkälle koulun seinien ulkopuolelle.

Vaikka koululaiset ovat pieniä 1–4 -luokkalaista, he tietävät, ettei kouluun pääseminen ole itsestäänselvyys. He ovat köyhistä perheistä ja useimmilla on vain yksi huoltaja. Osa lapsista on menettänyt vanhempansa sodassa. Joidenkin vanhemmat ovat kuolleet aidsiin, vaikei hi-virus Somalimaassa monen muun Afrikan maan tilanteeseen verrattuna olekaan kovin laajalle levinnyt.

Sidciyo Charity -koulun rehtori **Faisal Behi Abdi** kertoo olevansa hyvin tyytyväinen lasten motivaatioon opiskella, mutta huoliakin on.

”Moni näistä lapsista tulee kouluun vatsa tyhjänä, sillä kotona ei ole aina ruokaa. On raskasta omaksua uusia asioita, jos vatsassa kurnii.”

Kuka meitä voisi auttaa

Vierailtuani muutaman kerran koululla ja saatuani uusia pieniä ystäviä saan kutsun kolmas- ja neljäsluokkalaisten sisarusten **Samiran** ja **Nimcon** kotiin. Perheen seitsemästä lapsesta he ovat ainoat onnekkaat, jotka käyvät koulua.

Pääsemme alkumatkan opettajan autolla ja jatkamme jalkaisin pitkin pölyistä ja kivikkoista polkua aaltopellistä ja kankaista rakennetun pitkäomaisen majan eteen. Tämnäntyyppiset rakennukset, *busit*, ovat Somalimaassa melko uusi, Somalian sisäisen pakolaisuuden aiheuttama ilmiö.

Pihalla on vilskettä, sillä sisarusten ja äidin lisäksi

paikalla on ystäviä, sukulaisia ja naapureita. Äiti toivottaa minut sydämellisesti tervetulleeksi ja ottaa heti koulun puheeksi.

”Olen valtavan onnellinen siitä, että tytöt ovat päässeet kouluun. Ilman koulua heillä ei olisi hyvää tulevaisuutta. Olen itse kouluttautunut opettajaksi, mutta olen ollut vuosikausia työttömänä. Lasten isä kuoli vuonna 2004 ja on vaikeaa huolehtia seitsemästä lapsesta ilman tuloja”, äiti kertoo ja toteaa, että on menettänyt melkein koko maallisen omaisuutensa.

Minut pyydetään sisään. Ikkunattoman majan toisessa päädyssä on äidin ja tyttöjen huone ja toisessa päädyssä poikien huone. Äiti on tehnyt sisätilat mahdollisimman viihtyisiksi ripustamalla kankaita ja kuvia seinille. Vaatteet säilytetään matkalaukuissa. Keittiö on erillinen pieni maja pihalla.

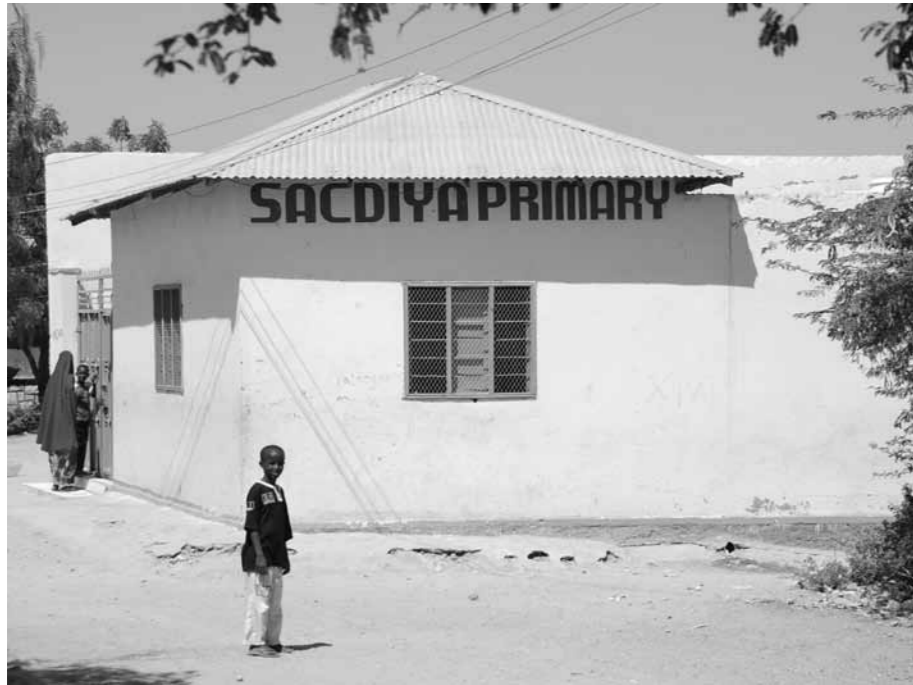
Ennen meillä oli hyvä talo, mutta nyt asumme tälaisessa majassa”, äiti sanoo ja kysyy, enkö tiedä ketään, joka voisi auttaa hyvän talon rakentamisessa tai hankkimisessa. Tunnen itseni avuttomaksi, kun joudun vastaamaan kieltävästi.

Äiti on omanarvontuntoinen nainen. Hän ei surkuttele tilannettaan, vaikka kertookin, kuinka asiat ovat. Ilo, lämpö ja huumorintaju eivät ole kadonneet vaikeuksien mukana.

Vaikka elämä ei tällä hetkellä ole aivan parhain päin, ainakin tulevaisuudessa näkyy valoa, sillä Samira ja Nimco pitävät koulusta ja haaveilevat sairaanhoitajan ja opettajan ammasteista.

Pääsy valtion kouluun turvattu

Koululta mukaan lähtenyt **lido**-tyttö ottaa minua kädestä ja johdattaa omaan kotiinsa. Minut esitel-

Kuva: Eeva-Liisa Bahnaan

taa helpottunut hymy.

Tietoja ja taitoja myös huoltajille

Vierailut kodeissa sekä myöhemmin järjestetty huoltajien ilta koululla todistavat sen, että naiset arvostavat pientä Golisin koulua ja koulutusta ylipäätään hyvin paljon.

Kolmekymmentä naista osallistuu koulun iltapäiväkursseille, joilla opetetaan luku- ja laskutaidon lisäksi muun muassa ompelamista ja kotiteollisuustuotteiden valmistamista.

Lasten huoltajille varattu muutamalla polkuompelukoneella varustettu luok-

ka huone on pieni, mutta naiset odottavat kärsivällisesti ompeluvuoroaan seinänvierustoilla ja luokan ulkopuolella. He tietävät, että moni kurssin käynyt on oppinut ammatin, jonka avulla saa nyt toimeentulonsa, joten vuoroaan kannattaa odottaa.

Alussa oli vain yksi huone ja opettaja

Suomessa 17 vuotta asunut, sittemmin Lontoon asettunut Golisin perustajajäsen **Amran Mohamed Ahmed** on tyytyväinen koulun olemassaoloon.

”Edesmennyt äitini Sadia Omar mahdollisti hankkeen käynnistämisen. Pääsin Suomeen vuonna 1990 ja sain äidin luokseni kaksi vuotta myöhemmin. Hargeisassa äiti oli nähnyt, kuinka kaupungin orpojen määrä kasvoi sodan seurauksena jatkuvasti, ja lähtiessään Suomeen hän lahjoitti viiden huoneen talonsa orpojen koulua varten. Aloitimme toiminnan hyvin vaatimattomasti: meillä oli vain yksi luokahuone, yksi opettaja ja muutama pöytä ja tuoli.”

Asiat etenivät toivotulla tavalla ja ulkoasiainministeriön tuella ja yhteistyökumppaneiden avulla koulu on kasvanut ja työllistää nykyään neljä alasteen opettajaa, iltapäiväkurssien opettajan, siivoojan ja vartijan.

Kouluun pääsevät myös muualta Somaliasta tul-

leet pakolaiset ja hyvin köyhien perheiden lapset. Aluksi koulussa oli vain kokonaan orpoja lapsia. Tällä hetkellä koulutusta pystytään tarjoamaan noin 135 lapselle ja 30 naiselle.

Toiveena ilmainen kouluruokailu

Golisin varapuheenjohtaja **Hussein Ali Mohamed** tekee muun Golisin väen kanssa kaikkensa koulun toiminnan jatkumiseksi.

”Yhteistyökumppanit ovat tärkeitä”, hän sanoo. ”Olemme tehneet antoisaa yhteistyötä somalialaisen Narurro LNGO:n eli National Alarm Relief for Urban & Rural Rehabilitation Organization in Somaliandin kanssa, mutta uusia yhteistyökumppaneita täytyy etsiä koko ajan. Sen lisäksi, että haluamme Sidciyo Charity -koulun jatkavan toimintaansa, haluaisimme järjestää sinne ilmaisen kouluruokailun. Meillä on Somalimaassa myös oma tontti odottamassa ammattikoulun perustamista. Nuorten ihmisten toimeentulo ei edesauta yhteiskunnan rakentamista ja rauhan säilyttämistä.”

Golisissa uskotaan, että rauhan ylläpitämiseen tarvitaan koulutettuja ihmisiä. Järjestämällä ilmaista peruskoulutusta lapsille vaikutetaan pitkälle heidän tulevaisuuteensa ja autetaan heitä saavuttamaan ihmisarvoinen elämä. Vaikka Golisin koulu on pieni, on se oppilailleen ja heidän huoltajilleen yksi elämän tärkeimmistä asioista – sydämen asia, kuten lidon isoäiti toteaa.

Julkaistu aiemmin Afrikan Sarvi -verkkojulkaisussa www.afrikansarvi.fi.

Jutun kirjoittamisen jälkeen Somalimaan hallitus on lunastanut vaalilupauksensa; opetusministeriö on sitoutunut maksamaan opettajien palkat eikä lasten vanhempien tarvitse maksaa enää valtion kouluille koulumaksuja. Tämän seurauksena lasten määrä kouluissa nousi vuodenvaihteessa, mutta päteviä opettajia ei ole riittävästi. Asiaa on ratkottu siten, että *Save the Children* jälleenkouluttaa opettajia ja avustaa palkkojen maksussa, sillä opetusministeriöllä ei ole rahoitusta palkata yli tuhatta uutta opettajaa. Vaikka edistystä on tapahtunut, Sidiyo Charity -koulu ja muut samalla periaatteella toimivat koulut ovat edelleen tarpeen. Valitettavasti kaikkia Somalimaan lapsia ei lähetetä ilmaiseenkaan kouluun, vaan varsinkin tytöt saattavat jäädä äidin apulaiseksi kotiin.

Jatkuu sivulta 16

luhistuminen olisi takaisku koko levottomalle ja epävakaa Afrikan sarvelle.

Avuntarve on valtava

Somalimaa on tunnustetusti edistynyt hyvän hallinnon ja kansanvallan rakentamisessa. Kesäkuun 2010 vaalit ja vallanvaihto sujuivat kutakuinkin järjestyneellä tavalla. Hallitus ja esivalta ovat yleisesti hyväksytyjä. Turvallisuus ja järjestys ovat koetuksella, mutta vähintään tyydyttävällä tasolla.

Somalimaa on Somalian vähiten korruptoitunut osa, ja se täyttää kehityskumppanuuden kriteerit.

Avun tarpeet ovat valtavat alkaen yksityisen sektorin, kaupan ja teollisuuden kehittämisestä ulottuen julkisiin palveluihin, kuten varsinkin terveydenhuoltoon, opetukseen ja turvallisuuteen. Somalimaa on valmistelemaan viisivuotista kehityssuunnitelmaa ja sen johdannoksi kirjattu tarpeiden ja investointien lista on pitkä ja monipuolinen.

Aineellisesta köyhyydestä huolimatta hyvä hallinto, demokraattisten instituutioiden vahvistaminen ja oikeudenmukaisuus on maltettu laittaa listan kiireellisimmiksi tavoitteiksi.

Listalla on tarpeita, joissa Suomella on osaamista ja lisäarvoa annettavana kuten opetus, vesivoimavarojen kestävä hoito, metsitys ja kansalaisyhteiskunnan roolin vahvistaminen. Jo nyt suomalaiset kansalaisjärjestöt auttavat Somaliaa, ja Suomessa olevan diasporan panostus Somalimaan kehitykseen on saanut tunnustusta. Somalimaalaiset olisivat valmiita osallistumaan myös Suomen Etiopialle antaman kehitysavun koulutuksen ja kapasiteetin rakentamisen toimintoihin.

Suomen täytyy miettiä, voisiko se osallistua enemmän ja vaikuttavammin Somalimaan kehitykseen ja vakauttamiseen. Kanavina voisivat olla Afrikan sarven alueella toimivat alueelliset ja monenkeskiset järjestöt, suomalaiset yritykset ja kansalaisjärjestöt. Vuodelle 2011 suunniteltu Etiopian bisnesfoorumi voisi kiinnostaa myös Somalimaan yrittäjiä.

Raportit, Suomen suurlähetystö, Addis Abeba 17.1.2011 <http://formin.finland.fi>

Työllisyys, turvallisuus ja oikeus auttavat ulos konfliktista

Maailmanpankin tämänvuotinen kehitysraportti käsittelee konfliktien, turvallisuuden ja kehityksen välisiä yhteyksiä. Toimivat, tehokkaat ja legitiimit instituutiot ovat keskeisiä hauraiden valtioiden ja konfliktitilanteiden korjaamisessa.

Maailmanpankin Washingtonissa 15.–16. huhtikuuta 2011 pidetyn kevätkokouksen alla julkaistu kehitysraportti *World Development Report 2011 – Conflict, Security and Development* sai jo ajankohtaisuutensa vuoksi pankin kevätkokouksen yhteydessä poikkeuksellisen paljon huomiota. Sen johtopäätökset nousivat kehityskomitean keskeisimmäksi keskusteluaiheeksi. Erityisesti kiitosta saivat raportin sisältämät politiikkasuositukset.

Raporttia on useissa arvioissa pidetty hyvin korkeatasoisena. Se perustuu viimeisimpään alan tutkimustietoon ja laajaan maailmanlaajuiseen konsultaatioprosessiin.

Korruptio ja epäoikeudenmukaisuus ylläpitävät konflikteja

WDR 2011-raportin mukaan työllisyys, turvallisuus ja oikeus ovat kolme keskeistä teemaa konfliktista kärsivien hauraiden valtioiden tukemisessa.

Konfliktit ja väkivalta vaikuttavat 1,5 miljardin ihmisen elämään eri puolilla maailmaa. Väkivaltaisen konfliktin vaikutukset yhteiskuntien talouteen ovat hyvin laajat. Niistä seuraa myös epäonnistuminen vuosituhattulituksen päämäärien saavuttamisessa ja köyhyyden vähentämisessä.

Nykyajan konfliktit ovat valtioiden sisäisiä, ja yli 90 prosenttia 2000-luvun konflikteista on uusiutuneita. Työttömyys ja nuori väestörakenne ovat suurimpia syitä siihen, miksi ihmiset liittyvät kapinal-

isryhmiin ja rikollisjengeihin. Korruptio, epäoikeudenmukaisuus ja syrjäytyminen ovat puolestaan keskeisiä syitä, jotka ylläpitävät konflikteja.

Raportin mukaan sellaisilla mailla, joissa oikeusvaltion periaatteet eivät toteudu, on 30–45 prosentin mahdollisuudet ajautua väkivaltaiseen konfliktiin. Lisäksi tällaiset maat kärsivät myös väkivaltaisesta rikollisuudesta. Konflikteista kärsineiltä mailta vie 15–30 vuotta rakentaa vahva valtio ja sen instituutiot.

Kansallisiin instituutioihin panostettava

Maailmanpankin raportissa korostetaan, ettei pelkkä talouskasvu riitä murtamaan konfliktin ja väkivallan kierrettä. Korkea työttömyys ja epätasa-arvo yhdistettynä valtion heikkoon kykyyn tuottaa peruspalveluja ja turvallisuutta lisäävät väkivaltaisen konfliktin mahdollisuutta.

Pohjois-Afrikan ja Lähi-idän viimeaikaiset tapahtumat heijastelevat tätä yhtälöä. Tunisiassa ja Egyptissä noin viiden prosentin vuosittainen talouskasvu ei ole auttanut massiivisen työttömyyden vaivaamia yhteiskuntia. Korruptoitunut hallinto ja heikko oikeusjärjestelmä eivät ole kyenneet turvaamaan näiden maiden kansalaisten oikeuksia.

Raportin mukaan maat, jotka ovat päässeet irti väkivaltaisten konfliktien kierteestä, ovat panostaneet kansallisiin instituutioihin. Näiden maiden instituutiot nauttivat arvo- ja määräysvaltaa, ovat tilivelvollisia ja vastaavat kansalaisten tarpeisiin. Lisäksi nämä maat ovat panostaneet työllisyyden hoitoon.

Raportti korostaa voimakkaasti myös sitä, että

Jatkuu sivulle 27

UNHCR chief joins visit to Dadaab, expresses concern for Somali refugee

The UN refugee agency and two sister organizations expressed deep concern about the living conditions of more than 314,000 Somalis at a sprawling refugee complex in north-east Kenya.

UN High Commissioner for Refugees António Guterres, World Food Programme Executive Director Josette Sheeran and Michelle Bachelet, executive director for UN Women, spoke of their concern during a visit to Dadaab, where refugees are arriving daily, crowding more people into one of the largest refugee concentrations in the world.

Drought and two decades of violence have forced Somalis to flee their country and take refuge at the three Dadaab camps, which were originally designed to accommodate a total of 90,000 people.

“After more than 20 years of war, Somali refugees have become a true global population. The majority are here in Kenya and in Djibouti, Yemen and Ethiopia, but Somalis have sought refuge in countries on all five continents,” Guterres said in a joint press statement

“As the war continues unabated, I appeal to all countries in the world to keep their borders open and to allow them to live in dignity,” added the High Commissioner. He also appealed to the Kenyan government to allow the completion of an additional refugee residential area in Dadaab.

WFP’s Sheeran said she had been moved after meeting Somali women and children who had fled conflict and arrived in Kenya traumatized and suffering from malnutrition. “It is vital that we as

United Nations agencies are here to protect them and provide the food and shelter they need as refugees in Dadaab,” she stressed.

The joint statement noted that the high concentration of refugees in an already harsh environment has had a negative impact on the camp surroundings. The UN and other groups are working with villagers from surrounding areas to find sustainable local solutions such as water and soil conservation, it added.

To avoid the surrounding land being stripped bare in the search for firewood, humanitarian agencies have given refugees energy-saving stoves that use less fuel.

Poor hygiene and sanitation as a result of congestion in the camps exposes refugees to health hazards and security threats. In some cases, one latrine is shared by about 300 people. The press release said women and children were particularly vulnerable, even when they reach the Dadaab camps.

“In addition to having to flee from their homes, women are exposed to sexual violence,” Bachelet said, adding: “We must continue to do our utmost to protect girls and women, while also supporting their contribution as productive community members.”

On top of rising tension in the camps because of overcrowding, UN agencies are alert to the possibility of an influx of more refugees from neighbouring countries and the potential impact this has on regional security.

www.unhcr.org

Rapid Drought Assessment at Bandar Beyla District Puntland State of Somalia

Considering to the howling appeal from Bender Bayla community on current drought circumstance, Karkaar Regional Authority organized and sent a fact finding team to assess the situation of the affected pastoral and rural communities. The mission is intended to undertake rapid drought assessment survey in Bender Bayla district administrative territory. During planning period, the team was consulted with the regional governor and some very generous individuals who provided logistic supports to the team that without their support could not be able to achieve the assessment objectives.

The mission was comprised of three persons from the regional authority representing karkaar regional coordinator for local governments and rural

development with two intellectuals from the community.

Therefore, from 23 – 25th March 2011, the team visited all Bender Bayla district pastoral settlements and rural villages to assess and monitor the magnitude of the drought and its depressing effect to the livelihood situation of poor vulnerable pastoralist community.

During the assessment, the team found that all visited locations were in same situation with verily awful sufferings which totally affected to lives of the population in the district territory. The current drought situation is really being inflaming tragedy that has similar characteristics of 1974 drought which had resulted worst famine hit through out

The current drought situation is really being inflaming tragedy that has similar characteristics of 1974 drought.

Somalia, because of its enormity on negative consequence to the human and animal lives that already experienced in the assessed target areas.

However, the current drought seems to be beyond the human capacity which severely undermined traditional coping mechanism of the affected community in the district area.

The number of needy Somalis is set to increase as the impact of drought deepens, the UN has warned.

At present, 2.4 million Somalis – 32 percent of the population – need humanitarian aid but with the ongoing conflict, coupled with the drought blighting crops and killing livestock, many more may fall into crisis, the UN Food and Agriculture Organization's Food Security and Nutrition Analysis Unit (FSNAU) and the Somalia Water and Land Information Management (SWALIM) said in a statement on 27 April 2011.

They said Somalia could slide into an even deeper crisis due to the combination of drought, skyrocketing food prices and constant population displacement from ongoing conflict.

"The impact of the drought is affecting most parts of the country, leading to livestock deaths and increasing food and water prices, which are making it increasingly difficult for poor families to feed themselves," said Grainne Moloney, FSNAU's chief technical adviser.

www.horseedmedia.net

Jatkuu sivulta 24

valtiot eivät yksin selviydy haasteista, vaan tarvitsevat menestyäkseen kansalaisyhteiskunnan panosta.

Valtionjohdon tulee myös kyetä herättämään luotamusta kansalaisten keskuudessa konkreettisilla osoituksilla sitoutumisesta kehityksen aikaansaamiseen arjessa. Näitä ovat esimerkiksi 1) panostaminen poliisitoimeen, työllisyyteen, ja peruspalvelujen tuotantoon; 2) työllisyyttä lisäävät laajat infrastruktuurihankkeet; 3) oikeusjärjestelmän kehittäminen; 4) naisten osallistuminen hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen; ja 5) systemaattinen korruption vastainen taistelu.

Lisäksi raportti pitää tärkeänä, että kansainväliset toimijat tiivistävät yhteistyötään kehityksen, turvallisuuden ja oikeusjärjestelmien vahvistamiseen tähtäävissä toimissaan ja operaatioissaan.

<http://formin.finland.fi>

Suomi-Somalia seura ry

Vuonna 1986 perustettu kansalaisjärjestö KEPA ry:n ja Kultti ry:n jäsen

Puheenjohtaja Yusuf M. Mubarak
Varapuheenjohtaja Eeva Matsuke
Sihteeri Tuula Joronen

Tiedotus- ja kulttuuritoimintaa
– Somalia tiedotuslehti 1987–1994
– KOOR 1995–
– Videolokuvia ja valokuvanäyttelyjä
– Somalinkielen opas ja sanasto, 1992
– Suomi-somali-suomi taskusanasto, 2009/2010

Kehitysyhteistyötä Somaliassa
– Neuvolatoiminnan tukeminen 2003–
– Tuberkuloosin hoito ja koulutus 2004–2007
– Terveyskeskustoiminnan tukeminen 2011–

Yhteystiedot
– PL 242, 00121 Helsinki
– suomi-somalia.seura@pp.inet.fi
– Keräys- ja jäsenmaksutili Sampo Pankki

